

Kako iz krize?

Autor Administrator

Zašto nam tako loše ide i kako dalje?

Grga Antiæ

..Vratiti se izvornim idealima i napuštanjem provjerenim vrijednostima; više brige o općim nacionalnim i državnim interesima, više brige o malom čovjeku, više socijalne osjetljivosti, vladavina prava, više istinske slobode i demokracije, osigurati princip biranja najboljih u svim situacijama i u svim segmentima društva, popraviti izborni sustav (glasovati za pojedince na listi, ne za cijelu listu), isključiti nepotizam i političku podobnost; više brige o kulturi, o odgoju i obrazovanju, reafirmirati obitelj koja je sada ugrožena i vratiti joj ono mjesto u društvu koje joj pripada.... Pa će se ubrzo stanje početi pomalo popravljati, a naš građani, posebno mladež početi vjerovati da život u Hrvatskoj ima perspektivu.

Veselili smo se kad smo dobili svoju državu. Svi smo za nju glasovali na referendumu. Nadali smo se kad se riješimo okova, kad budemo sami svoji gospodari, da će nam biti bolje. Da će Hrvatska procvjetati. Da će biti više pravde, više jednakosti, više slobode, više demokracije, više reda, više sigurnosti, više posla, više napretka, više socijalne osjetljivosti, više ljudskosti, više kulture, više radosti, više međusobne povezanosti...Nažalost, čini se, zatajili smo u svemu. Nisam nostalgičar, ne žalim za prošlim vremenima, ne povratila se, ali, teško je našim činjenice koje bi osporile takav dojam. Zašto nam se tako nešto događa?

Bio je rat, bili smo sami sebi prepušteni, bez oružja, nasuprot moćnog neprijatelja, u to vrijeme četvrte vojne sile u Europi. Ali pokazali smo da smo kvalitetan narod, da smo spremni životima braniti stečenu slobodu i ideale. A onda nam se počelo događati...

Dok su najbolji sinovi i kœeri Hrvatske bili na crtama bojišnice , ili na sve druge naèine ukljuèeni u obranu dr̄zave i slobode, zapoèela je pretvorba. Reèeno je - morali smo. Pod pritiskom Zapada. I vrijednosti koje su generacijama stvarane predane su u ruke pojedincima i skupinama. Koji su bili probrani, podobni, dovoljno brzi i lukavi, spremni za sve moguæe poslovne avanture, rizike i politièke kompromise. (*) Govorilo se o dvjesto jakih obitelji, o „stališu“; koji æe povuæi cijelo društvo naprijed.

Nažalost, novi vlasnici, nova elita, u velikom broju sluèajeva nisu imali potrebne ni struène, ni moralne kvalifikacije za preuzete uloge. Na raèun preuzetih poduzeæa dizali su velike kredite, dobivenim sredstvima servisirali potrebe politièkih stranaka, nestruèno ulagali u razne druge poslove, ili deponirali sredstva u strane banke, dok su poduzeæa mahom propadala, a radnici ostajali na ulici. Velika veæina hrvatskih graðana nije imala nikakvu šansu u tom procesu. Osim izgubiti Ÿivot, postati invalid, oboliti od PTSP-a, završiti na burzi, u kuhinjama socijalne pomoæi, i u najboljem sluèaju preŸivljavati na crkavici radeæi u dr̄zavnim sluŸbama - dr̄zavnoj upravi, školama, bolnicama, institutima, akademijama, sudovima itd.

Bio je to poèetak diferencijacije u novoj Hrvatskoh. Na one koji imaju sve i one koji nemaju ništa. „Jedni su dobili metak, drugi imetak“. O takvoj pretvorbi vlasništva govorilo se kao o najveæoj pljaèki Hrvatske (I.Supek). Ali, koja je, mada nemoralna, jer nije bilo jednakih šansi za sve, izvedena legalno, prema netom donešenim zakonima (N.Valentiaè). Bilo je to prvo veliko razoèarenje, prvi veliki razlog za urušavanje onog ushita i oduševljenja èinjenicom da imamo svoj dr̄zavu, da „imamo Hrvatsku“.

Naravno da su to obilato koristili oni kojima nikada nije bila po volji samostalna Hrvatska , koji su u takvim okolnostima našli plodno tlo za još veæe širenje defetizma, nezadovoljstva, smutnji i podjela u hrvatskom društvu po svim moguæim osnovama – na desne i lijeve, na sjeverne i juŸne, na ruralne i urbane, po regionalnom pristupu itd. Posebno su i vrlo sustavno sotonizirani Hrvati iz Hercegovine i Bosne kao uzrok svih nevolja koje su snašle Hrvatsku, unatoè èitim èinjenicama o njihovom

nemjerljivom doprinosu u obrani države. Istina, dobro su im u tom smislu i na ruku pojedinačni negativni primjeri, koje su oni vrlo umjerno generalizirali na sve.

Onda slijede i nove stvari. Već prvih godina rata, dok je Hrvatska još u smrtnoj opasnosti, građani s nevjericom spoznaju kako Sabor izglasava za dužnosnike i zastupnike plaće koje su višestruko i do desetak puta veće od tadašnjih prosječnih plaća. Pa onda da su ti isti ljudi članovi i do deset – dvadeset nadzornih odbora za koje dobivaju za obične građane astronomske honorare.

Do tada se o Hrvatskom saboru govorilo i mislilo kao o hrvatskom mitskom, svetom mjestu, "iznad kojega je samo Bog i nitko drugi", a o zastupnicima kao o jamcima državnih i nacionalnih interesa, prava i principa. A sada se, evo događa nešto – to se ne poklapa s tom predodžbom.

Kao i mnogima i meni se činilo da bi bilo pošteno i mudro, sve dok je država u opasnosti, ili u bilo kakvim drugim veštim potezima, da svi građani i sve strukture društva, prije svega oni izabrani da vode narod i državu, solidarno podjele sve teškoće i nevolje i približno slične životne uvjete, kao i primanja. Ali to se nije dogodilo. Objašnjenje je bilo "radi digniteta funkcija, radi bolje motivacije, radi prevencije korupcije". Bilo je jasno da Hrvatska ide putem drugačijim nego što smo sanjali. Zlobnici su govorili: "imate što tražili. Glasovali ste za to i bi htjeli. Eto vam kapitalizam".

I kada stvari tako krenu, sve ostalo su logične posljedice. Nastaje trka za bogatstvom, za prestižom, za udjelom u vlasti. Dolazi do erozije i relativiziranja svih tradicionalnih vrijednosti. Poštenje, čovjekoljublje, čast, dosljednost, vjera u Boga – postaju kategorije koje se ismijavaju, a domoljublje samo fraza za manipulaciju. Novac postaje vrhovna vrijednost. Osvojiti vlast, osvojiti dobru poziciju u društvu postaje glavni motiv mnogima kako bi radili za svoje osobne interese, kako bi se bogatili. Ne biraju sredstva ni načine. Sve po zakonu jačeka. "Snađi se druže". Briga za opće nacionalno, državno, za malog čovjeka i građanina; ono "Sve za Hrvatsku, Hrvatsku ni za što", ili "Ne pitaj što mi Hrvatska daje, nego što ja Hrvatskoj mogu dati" – ostaju samo dobre predizborne fraze.

A rezultate, posljedice takvog stanja "duha nacije"; takvih prilika gledamo svakodnevno. Hrvatska je postala Crna kronika. Svakodnevna ubojstva i premlaćivanja u pola bijela dana, pljačke i razbojstva, nemoć država da zaštiti svoje građane, ili nedostatak stvarne političke volje da se to učini, nemoć policije, nefunkcioniranje pravosudnog sustava, korupcija u svim segmentima država, od državne uprave, sustava zdravstva i socijalne skrbi do visokog školstva i velikih slabosti u odgojno obrazovnom sustavu. Pa samoubojstva branitelja i maloljetnika, nasilje u školama, svakodnevne pogibije u prometnim nesrećama, koje po broju već odavno premašuju broj poginulih u ratu. Pa katastrofalna demografska situacija, koja kazuje da je svake godine 11.000 učenika manje u prvim razredima, ubrzano starenje nacije i vjerojatnost njenog nestanka sa scene u blijskoj budućnosti. Pa odljev mozgova, odseljavanje najmlađih i najspособnijih. Uz sve navedeno treba spomenuti negativne pojave nasilnog i rušilačkog ponašanja navijača i skandiranje rasističkih i fašističkih parola, što se, mada marginalno, obilato eksploatira u medijima za dodatno obilježavanje i sotoniziranje Hrvatske kao zemlje gdje takve pojave imaju svoju bazu. Jednom riječju zemlja u krizi – sigurnosnoj, duhovnoj, demografskoj, ekonomskoj (prezaduženost), ... Pa Treba li se onda pitati zašto razočarenje, defetizam, nevjerica, nepovjerenje, otuđenost, ravnodušnost, frustracija, zabrinutost, strah, nasilje, kriminal, korupcij ...

Zašto? Je li odgovor u napuštanju ili zapanjanju ideala s kojima smo uvelike projektirali svoje samostalne države Hrvatske? Ako jest, a ne vidim nikakvih drugih bitnih razloga, onda je riječ o veći problemu jednostavno. Vratiti se izvornim idealima i napuštenim provjerenim vrijednostima; više brige o općim nacionalnim i državnim interesima, više brige o malom čovjeku, više socijalne osjetljivosti, vladavina prava, više istinske slobode i demokracije, osigurati princip biranja najboljih u svim situacijama i u svim segmentima država, popraviti izborni sustav (glasovati za pojedince na listi, ne za cijelu listu), isključiti nepotizam i političku podobnost; više brige o kulturi, o odgoju i obrazovanju, reafirmirati obitelj koja je sada ugrožena i vratiti joj ono mjesto u društvu koje joj pripada.... Pa će se ubrzo stanje početi popravljati, a naši građani, posebno mladež početi vjerovati da život u Hrvatskoj ima perspektivu.

(1) N. B., V. list, 24. 10. 2008. "Mnogi su na grub način preuzeli onu partizansku krilaticu "snađi se družbe", koja nije značila da je u tom snalaženju dopušteno ubijati. Jedni su kupovali poduzeća za jednu kunu, potom dobivali višemilijunsku podršku države, a s druge su strane ljudi siromašili. Puno ih je ostalo bez posla, a i oni koji su prisiljeni živjeti sa 500 -600 kuna razmišljaju hoće li ubiti sebe ili nekoga drugoga da bi mogli živjeti. Policija može biti uspješna tek kada se društvo sredi, kada se moralne vrijednosti stave na svoje mjesto i kada naša mladež počne vjerovati da je život u Hrvatskoj perspektivan. U društvu koje slavi one koji su si neoprskrbili prijevarom policija je u najtežoj situaciji. A središnje društvo propustila je i opozicija dok je bila na vlasti... Pouzdano znam da je 2001. god. koalicijska vlada zaustavila policiju u obračunu s kriminalom. Oni su se tada pravdali da im se prijete ubojstvima. Pa su se onda prihvatili vođenja države. Oni ne samo da nisu ništa učinili nego su to stanje čak i potencirali. Recimo prodali su hotel za manje od četiri milijuna kuna koji danas košta sto milijuna eura. Pa vidi to narod."

2. Zapadna civilizacija je utemeljena na judeokršćanskoj tradiciji. Koja se sažima u poznatom dekalogu – deset zapovijedi. Kada bi one bile žive ne bi bilo kriza. Ali danas u ustavu EU nema mjesta za Boga. A ako Njega isključimo iz našeg života – to nas priječi da činimo nešto na volju? Sve je dopušteno. Zakon jačega. (Sjetite se velikog Dostojevskog – pogledajte fragment na ovoj stranici). Pa i Hrvatska je po izjavljivanju svojih građana pretežito kršćanska zemlja. A po tome kako mi živimo, kako se ponašamo, kako djelujemo, pa i naša izabrana predstavnici u državnim institucijama – teško ko bi se moglo prepoznati ono kršćansko.

3. Dobro odgojen, kulturni čovjek (i mladi i stari) nikada neće praviti nikakve probleme: neće pljuvati na pod ni na ulicu, neće bacati opuške iz jurećeg auta, neće ugrožavati druge u prometu, neće prebrzo voziti, neće praviti nered na javnom mjestu ni u svome stanu, neće napadati, ni pljačkati, ni na koji drugi način ugrožavati druge, brinuti će dobro o sebi i svojoj obitelji, voditi će brigu o odgoju svoje djece, bit će lojalan građanin i izvršavat će sve obveze prema društvu...itd. itd.

Od neodgojena i nekulturna čovjeka može se očekivati posve suprotno.

Pa zašto onda u svojoj državi ne posvetimo odgovarajuću pažnju, ne samo deklarativnu, pitanjima ODGOJA, OBRAZOVANJA I KULTURE. To je ključ rješavanja većine naših problema. Naravno, ne mogu to biti brza rješenja, jer ni problemi nisu nastali preko noći.

A sjetimo se samo kolika je uloga OBITELJI u ovim pitanjima (pogledajte na ovim stranicama tekstove Woytyle, Bozanića, Ratzingera).

I u kakvom je položaju ona danas u našem društvu. Pa uloga medija, posebno TELEVIZIJE, koju svi plaćamo. Koliko loših poruka, koliko nasilja, koliko nereda, nemorala... Zašto ne dovedemo ovo u red?